

ชื่อโครงการ

โครงการประกวดการดูแลสุขภาพสุนัขแมวในวัดโดยโรงเรียนและชุมชน

“หนึ่งโรงเรียน/ชุมชน หนึ่งวัด สัตว์สุขภาพดี”

“One school/Community One Temple” animal health care promotion competition

ภายใต้โครงการเปลี่ยนสุนัขจรจัดให้เป็นสุนัขชุมชน

Under the project of “Changing stray dogs into community dogs”

หลักการและเหตุผล

จากนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการที่ส่งเสริมให้โรงเรียนได้มีการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาคุณธรรมและเสียสละเพื่อส่วนรวมมีจิตอาสา ต่อชุมชนและผู้ด้อยโอกาส ในการพัฒนาการทางจิตใจเด็กโดยอาศัยสัตว์เป็นเครื่องมือในรูปแบบของ Humane education ก็คือการพัฒนา การทางจิตใจของเด็กให้เรียนรู้ความเมตตา การรู้จักอย่างที่ดีที่รู้จัก การเกิดจิตใจที่อ่อนโยนและสร้างสังคมมนุษย์ที่อ่อนโยนมีเมตตาต่อสิ่งมีชีวิต ต่อมนุษย์ด้วยกัน และ ต่อสภาพแวดล้อม

มีรายงานการศึกษาเป็นจำนวนมากที่แสดงให้เห็นว่าพฤติกรรมกรรการทารุณสัตว์มักเกี่ยวข้องกับเหตุการณ์ของการทำร้าย และเด็กถูกทารุณกรรมในครอบครัว เด็กที่เติบโตมาในครอบครัวเช่นนี้ก็จะเลียนแบบความรุนแรงที่สัมผัสโดยตรงและแสดงออกจนนำไปสู่พฤติกรรมต่อ สังคมหรืออาชญากรรมในที่สุด นอกจากนี้ผลสรุปการศึกษาการเชื่อมโยงของพฤติกรรมมนุษย์ที่ทารุณสัตว์มีความสัมพันธ์โดยตรงกับ พฤติกรรมกรรการใช้ความรุนแรงต่อเพื่อนมนุษย์ด้วยกัน ดังนั้นการป้องกันปัญหาทางสังคมที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน ตัวเชื่อมโยงที่มองข้ามไม่ได้ก็คือ ความสัมพันธ์โดยตรงระหว่างมนุษย์และสัตว์

การเลี้ยงสัตว์อย่างไม่ถูกต้อง การละเลยต่อชีวิตสัตว์ทำให้เกิดปัญหาสุขภาพอนามัยแวดล้อมในชุมชน และในทางกลับกันความเอาใจใส่ใน สุขภาพสัตว์และสวัสดิภาพสัตว์ก็จะมีผลลดความเสี่ยงต่อการเกิดโรคติดต่อจากสัตว์สู่คน การถูกสัตว์กัดและยังมีประโยชน์ต่อสุขภาพที่ดีขึ้น ของมนุษย์อีกด้วย สำหรับในประเทศไทยปัญหาสัตว์จรจัดเป็นปัญหาที่ถูกละเลยมองเห็น สัตว์จรจัดเป็นส่วนเกินของสังคม ที่ผ่านทางการแก้ ปัญหาโดยการกำจัดสุนัข ด้วยการฆ่า เบื่อทิ้ง และส่งให้ตลาดค้าเนื้อ นอกจากนี้ จะมีการพิสูจน์แล้วว่าไม่สามารถแก้ปัญหาสุนัขจรจัดได้ ยังก่อ ให้เกิดภาพพจน์ที่น่ารังเกียจและดูถูกในสายตาของชาวต่างชาติ

โครงการ ABC/ARV program (animal birth control/anti-rabies vaccination) ตามข้อเสนอแนะขององค์การอนามัยโลกและองค์การพันธมิตรการจัดการสัตว์สากล (International Companion Animal Management Coalition) จะถูกนำมาใช้ในโครงการ “เปลี่ยนสุนัขจรจัดให้เป็นสุนัขชุมชน” โดยเน้นการทำหมันสุนัขทั้งที่มีเจ้าของและสุนัขจรจัดโดย ไม่มีมีการเคลื่อนย้าย สัตว์ออกจากพื้นที่ แต่หลังจากทำหมันฉีดวัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้าและพักฟื้นแล้วจะนำกลับสู่ถิ่นเดิม สุนัขจรจัดที่ได้รับการทำหมันและรักษาสุขภาพให้ดีขึ้นแล้วจะลดความก้าวร้าวและปกป้องชุมชนที่มันอาศัยอยู่ได้เป็นอย่างดี หากควบคุมไม่ให้สุนัขแต่ ละกลุ่มขยายพันธุ์และสร้างความรับผิดชอบแก่ผู้เลี้ยงรวมทั้งป้องกันไม่ให้เกิดการปล่อยเพิ่มก็สามารถควบคุมจำนวน ประชากรสุนัขและสุนัขอนามัยแวดล้อมในพื้นที่ได้ ในทางกลับกันหากกำจัดสุนัขที่มีอยู่ในพื้นที่ทั้งหมดก็จะมีกลุ่มใหม่มาแทนที่เป็นทวีคูณและแพร่โรคเข้ามาใหม่ ดังนั้นชุมชนจะต้องปรับทัศนคติใหม่โดยเห็นว่า ปัญหาสุนัขจรจัดเป็นปัญหาร่วม กันที่ จะต้องเฉลี่ยทุกข์เฉลี่ยสุขให้ความสำคัญในชีวิตสัตว์และความเอื้ออาทรต่อสัตว์อันเป็นพื้นฐานจริยธรรมอันดีของสังคม

ลักษณะเฉพาะที่พบในประเทศไทยคือวัดเป็นที่พักพิง (shelter) โดยธรรมชาติหรือโดยความจำเป็น ผู้คนนำสุนัขและแมวที่ไม่ต้องการ ไปปล่อยทิ้งให้เป็นภาระของวัด สภาพของสุนัขจึงได้รับการดูแลตามมีตามเกิด ไม่ได้ทำหมันจึงการแพร่พันธุ์

มีปัญหาสุขภาพเป็นที่รังเกียจหรือ สงเวช เนื่องจากเชียงใหม่จัดได้ว่าเป็นเมืองแห่งวัด ชุมชนยังมีความใกล้ชิดกับวัดและมีกิจกรรมทั้งทางศาสนาและขนบธรรมเนียมประเพณีจีน เป็นส่วนหนึ่งของชีวิตประจำวัน รวมทั้งหลายวัดก็มีโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในวัดเอง ดังนั้นการจัดกิจกรรมที่ปลูกฝังความเมตตาโดยนำปัญหาสุนัขที่ ถูกนำมาทิ้งในวัดมาเชื่อมโยงกับโครงการปลูกฝังความเมตตาและรับผิดชอบต่อเด็กนักเรียนย่อมก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ทุกฝ่าย โดยเฉพาะการพัฒนาจิตใจแก่เยาวชน

จากการที่องค์กรเพื่อการรณรงค์ควบคุมโรคพิษสุนัขบ้าทั่วโลก ได้มีการตกลงกำหนดให้มีการรณรงค์จัดงานวันโรคพิษสุนัขบ้าโลกทุกปี จำนวน 46 ประเทศทั่วโลก โดยองค์การอนามัยโลก (WHO) องค์กรโรคระบาดสัตว์ระหว่างประเทศ (OIE) ได้กำหนดให้วันที่ 28 กันยายนของทุก ปีเป็นวันโรคพิษสุนัขบ้าโลก ซึ่งเป็นวันเสียชีวิตของหลุยส์ปาสเตอร์ผู้ผลิตวัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้าได้สำเร็จเป็นครั้งแรก ในปีที่ทางกรมปศุสัตว์ได้รับมอบหมายให้เป็นเจ้าภาพหลักในการจัดงานวันโรคพิษสุนัขบ้าโลก (World Rabies Day 2009) และในสวนภูมิภาคได้กำหนดจัดงานขึ้นที่จังหวัดเชียงใหม่ ในวันที่ 12 กันยายน 2552 โดยมีกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมโรคพิษสุนัขบ้าและสุขภาพสัตว์ในระดับต่างๆ ตั้งแต่ หน่วยงานของรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ชุมชน ไปจนถึงระดับโรงเรียน และการประกวดการดูแลสุขภาพสุนัขแมวในวัดโดย โรงเรียนและชุมชน เป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมภายในงาน เพื่อเป็นโครงการนำร่องและสร้างความเข้าใจและขยายงานในอนาคตแบบยั่งยืน ต่อไป

วัตถุประสงค์

1. กระตุ้นและสร้างจิตสำนึกให้เยาวชนมีความตระหนักในเรื่องของสุขอนามัยแวดล้อม มีการเฝ้าระวัง ป้องกันและควบคุมโรคติดต่อ ระหว่างสัตว์และคน โดยเฉพาะโรคพิษสุนัขบ้า
2. ปลูกฝังจิตสำนึกที่ดีต่อเยาวชนให้มีเมตตาต่อสัตว์และมีส่วนร่วมรับผิดชอบต่อสังคม เพื่อขยายผลไปยังผู้ปกครองและชุมชน
3. สร้างความตระหนักในกลุ่มผู้เลี้ยงสัตว์และรักสุนัขให้ทราบถึงหน้าที่ ความรับผิดชอบต่อสังคม โดยคำนึงถึงสวัสดิภาพสัตว์ และในขณะเดียวกันก็ไม่สร้างปัญหาแก่ผู้อื่น
4. เป็นตัวอย่างที่ดีแก่ชุมชนและเครือข่ายที่ใกล้เคียง เพื่อนำไปใช้ในการแก้ปัญหาสุนัขจรจัดอย่างมีเมตตาสอดคล้องกับหลักพุทธ ศาสนาและเป็นไปตามหลักสากล

กลุ่มเป้าหมาย

โรงเรียน วัด ชุมชน

โดยองค์กรล้านนาดีอกเรศศิวจะเป็นที่ปรึกษาตลอดการดำเนินโครงการให้กับโรงเรียนและวัดที่เข้าร่วมประกวด One school one temple

กำหนดการส่งโครงการ

ทางคณะกรรมการจะเข้าไปประเมินให้คะแนนระหว่างวันที่ 1-10 กันยายน 2552 ในตลอดระยะเวลาการดำเนินโครงการจะมีคณะกรรมการเข้ามาติดตามผลการดำเนินการ โดยทั้งที่แจ้งให้ทราบ และไม่แจ้งให้ทราบ (3 ครั้ง) และโรงเรียนที่ชนะเลิศ จะต้องมีการนำเสนอผลงานภายในวันงานวันจัดงานโรคพิษสุนัขบ้าโลก

กิจกรรมที่ใช้ในการตัดสินใจ

1. การควบคุมจำนวนประชากรสุนัขและแมวในวัด
 - a. มีการสำรวจประชากรสุนัขและแมวในวัด ก่อนเริ่มโครงการและหลังดำเนินการ
 - b. มีการจัดงบประมาณสำหรับการทำหมัน (โดย โรงเรียนเป็นผู้จัดงบประมาณ/สมาคมผู้ปกครอง/ ขอบริจาคจากคน ในชุมชน/ขอจากองค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น
 - c. มีการนำสัตว์ไปทำหมัน ที่คลินิกสัตวแพทย์ / คณะสัตวแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ / สำนักงานปศุสัตว์เชียงใหม่ เป็นต้น
2. สุขภาพอนามัยของสุนัขและแมวในวัด เช่น โรคผิวหนัง ขี้เรื้อน พยาธิภายใน พยาธิภายนอก
 - a. มีการจัดงบประมาณสำหรับการทำหมัน โดย/โรงเรียนเป็นผู้จัดงบประมาณ/สมาคมผู้ปกครอง/ ขอบริจาคจากคน ในชุมชน/ขอจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (วัคซีนพิษสุนัขบ้า, ยาถ่ายพยาธิ, รักษาโรคเรื้อน, ทำแผลให้สุนัข/แมว)
 - b. มีการแบ่งผู้ดูแลสัตว์อย่างเป็นระบบ เช่น มีการฉีดวัคซีน การให้อาหาร การให้ยาเมื่อสัตว์ป่วย บาดเจ็บ การอาบน้ำทำความสะอาด การพาไปหาสัตวแพทย์
 - c. มีการประสานกับคลินิกสัตวแพทย์ ในพื้นที่ หรือ คณะสัตวแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ เพื่อปรึกษา
3. การจัดการภายในวัด เช่น ขยะ สุขอนามัยแวดล้อม อาหารสำหรับสุนัขและแมว การกำจัดปฏิกูล ที่นอนพักพิง มีการควบคุมหรือ กักกันอย่างมีระบบ เช่นเวลาที่วัดมีกิจกรรม
4. การจัดการในส่วนของนักเรียนที่เข้ามาทำกิจกรรม เช่น การแบ่งเวร หน้าที่รับผิดชอบ
5. ความต่อเนื่องของโครงการ
6. การทำกิจกรรม/การเผยแพร่ต่อชุมชน/การให้ความรู้/การฝึกอบรม
7. การนำเสนอในวันที่ทำการให้คะแนน
8. ในตลอดระยะเวลาการดำเนินโครงการ จะมีคณะกรรมการเข้ามาติดตาม ผลการดำเนินการ โดยทั้งที่แจ้งให้ทราบและไม่แจ้งให้ทราบ (3 ครั้ง)

รางวัล

- รางวัลที่ 1 จำนวน 5,000 บาท พร้อมโล่ประกาศเกียรติคุณ
รางวัลที่ 2 จำนวน 3,000 บาท พร้อมโล่ประกาศเกียรติคุณ
รางวัลที่ 3 จำนวน 2,000 บาท พร้อมโล่ประกาศเกียรติคุณ

เกณฑ์การให้คะแนน (เต็ม 100 คะแนน)

กิจกรรม (การแบ่งสัดส่วนของคะแนน)	ยอดเยี่ยม (80 % ขึ้นไป = 5 คะแนน)	ดีมาก (65 % ขึ้นไป = 4 คะแนน)	ดี (50 % ขึ้นไป = 3 คะแนน)	พอใช้ (35 % ขึ้นไป = 2 คะแนน)	ต้องปรับปรุง (10 % ขึ้นไป = 1 คะแนน)
1. การวางแผนดำเนิน โครงการ (5 คะแนน)					
2. การสำรวจประชากรสัตว์ (5 คะแนน)					
3. การฉีดวัคซีน (20 คะแนน) 3.1 วัคซีนพิษสุนัขบ้า: (15 คะแนน) - สุนัขและแมวทุกตัวได้รับการฉีดวัคซีนพิษสุนัขบ้า (5 คะแนน) - ใครเป็นผู้ฉีด ความสม่ำเสมอของการฉีด (5 คะแนน) - การตรวจสอบข้อมูลย้อนหลัง, การห้อยเหรียญ (5 คะแนน) 3.2 วัคซีนอื่นๆ เช่น วัคซีนรวม วัคซีนเฉพาะโรค (5 คะแนน)					
4. การควบคุมประชากรสัตว์ (20 คะแนน) 4.1 การทำหมัน - การทำหมันสุนัขตัวผู้ คิดเป็นกี่ % ของจำนวนสุนัขตัวผู้ในวัด (5 คะแนน) - การทำหมันสุนัขตัวเมีย คิดเป็นกี่ % ของจำนวนสุนัขตัวเมียในวัด (5 คะแนน) - การทำหมันแมว คิดเป็นกี่ % ของจำนวนแมวในวัด (5 คะแนน) 4.2 การฉีดยาคุมกำเนิด: การฉีดยาคุมกำเนิด คิดเป็นกี่ % ของจำนวนสัตว์ในวัด (5 คะแนน)					
5. การดูแลสุขภาพสัตว์ในวัด (20 คะแนน) 5.1 การกำจัดพยาธิ : ภายใน ภายนอก เช่น เห็บ หมัด (5 คะแนน) 5.2 การรักษาโรคผิวหนัง ขี้เรื้อน (5 คะแนน) 5.3 การดูแลสุนัขป่วย บาดเจ็บ (5 คะแนน) 5.4 การให้อาหาร: อาหารสำเร็จรูป เศษอาหาร (5 คะแนน)					
6. การบริหารจัดการในวัด (20 คะแนน) 6.1 การหางบประมาณ เงินทุน บุคลากร (นักเรียน) (5 คะแนน) 6.2 การทำงานร่วมกับสัตวแพทย์ (5 คะแนน) 6.3 การจัดการภายในวัด: มีกรงหรือที่กักเป็นสัดส่วน สะอาด สุขอนามัยดี (5 คะแนน) 6.4 ความต่อเนื่องของโครงการ: เคยทำมาก่อนหรือไม่ (5 คะแนน)					

<p>7. การประชาสัมพันธ์ (10 คะแนน)</p> <p>7.1 การให้ความรู้: โรคพิษสุนัขบ้า การป้องกันการถูกสุนัขกัด การ เผยแพร่ต่อชุมชน (5 คะแนน)</p> <p>7.2 การฝึกอบรม: การดูแลสุขภาพสุนัข (5 คะแนน)</p>					
--	--	--	--	--	--

หมายเหตุ สีนํ้าเงินเป็นคะแนนรวมในแต่ละช่อง ส่วน สีเขียว เป็นคะแนนย่อย